

[Bjørn Elmquist]

baserer os på almenvellet: hvordan opnår vi den største samfundsmæssige fordel ved disse ting? Hvordan opnår vi social retfærdighed? Her spiller hensynet til lighed, det vil sige ønsket om at udligne forskelle, normalt den store rolle, det vil de fleste af os vel sige – og med rette. Men præcis for det, vi i dag diskuterer, ville dette udgangspunkt være det forkerte. Hvis vi ligefrem har mulighed for at modellere fremtidens mennesker, kunne vi risikere at ende i et ligemageri i ordets egentligste forstand, og det kunne en skønne dag sætte en stopper for det pluralistiske demokrati, vi så tit taler om som vort ideal. Og hvad værre er: den tids mennesker, der til den tid ville være modelleret og kommet til at eksistere, ville helt mangle evnen, anlægget, til at forholde sig kritisk til mangelen på pluralistisk demokrati.

Derfor bør udgangspunktet i denne sammenhæng, mener vi, være hensynet til det enkelte menneske, til det enkelte individ, også dem, der endnu ikke er bragt i eksistens, dem, vi så at sige endnu ikke har tænkt på.

Derfor er det, vi taler om retten til at være forskellige, og jeg er meget glad for, at ministeren i sin redegørelse flere gange anvender dette udtryk. Det er et udtryk, mener jeg, som har meget godt i sig. Det ville være godt, om vi en skønne dag kunne fastslå det som en slags menneskeret og sige, at det er noget, som skal gælde for fremtidens generationer, nemlig denne ret til at være forskellig, forstået på den måde, jeg lige har været inde på.

Der skal måske nok være nogle undtagelser fra denne ret til at være forskellig, og det har med den balance at gøre, jeg var inde på før. Når nu det virkelig ligger inden for vore muligheder en skønne dag at kunne gensplejse livstruende, alvorlige, arveligt betingede sygdomme bort, skal vi så ikke benytte os af det? Jeg står her med et udklip fra ugebladet Ingeniøren for 22. marts d.å., hvor der står: »Forskerkapløb i blødersygdom«, hvor man er ved at gensplejse en faktor VIII frem fra nogle bakterier, som vil kunne fjerne blødersygdommen fra menneskeheden. Den dag, kræftens gåde og kræftens svøbe kan blive fjernet fra menneskeheden, skal vi så ikke også lade forskningen, lade naturvidenskaben, lade medicinerne hjælpe os på dette punkt? Jo, det mener vi.

Desværre bliver følgen så, at vi ryger ind på det, man kan kalde glidebanen. Hvis vi er enige om, at vi gerne vil have fjernet nogle af disse ting, hvordan hindrer vi så, at vi skrider fra sygdom, abnormitet, afart, afvigelse, forskel, individualitet? Det bliver svært at sætte grænser mellem de enkelte ting. Der er nogle forhold, der aldrig nogen sinde bør kunne accepteres bragt ind i denne sammenhæng, og jeg vil blot nævne to forhold: køn og race. Vi må ikke nå dertil, at vi siger: i ligestillingens eller i kønskvoteringsens hellige navn skal vi ad denne medicinske vej bestemme, hvor mange drengebørn, hvor mange pgebørn der skal fødes. Jeg tror heller ikke på, at vi skal indskibe os i ad denne vej at forsøge at få løst de racemæssige problemer, vi ser rundt omkring i verden.

I indenrigsministerens redegørelse er der rejst nogle konkrete spørgsmål, som jeg her ganske kort skal prøve at formulere en første holdning til fra mit partis side – jeg understreger udtrykkelig ordene »første holdning«.

Kloning, hvor man fremstiller helt identiske individer på basis af allerede eksisterende, altså kopier, er vi helt med på at vi aldrig skal indskibe os i.

Så er der spørgsmålet om forsøg med befrugtede æg. Hvis det er med henblik på, at disse befrugtede æg senere skal bringes til live, så mener vi også i venstre, at det må vi sige nej til. Hvis det sker i en videnskabelig, forskningsmæssig sammenhæng og inden for ganske få dage efter befrugtningen og det er med henblik på, at disse æg aldrig skal bringes til live, og det nærmest har terapeutiske formål, behandlingsmæssige formål for andre, vil vi snarere være parat til at acceptere det.

Men der melder sig med største styrke spørgsmålet om tidsgrænser. Indenrigsministeren er inde på 14 dage. Det er muligt, at der kan være lægevidenskabeligt belæg derfor, og det er vi helt parat til at gå ind i en diskussion om. Selvfølgelig er der dér risikoen for, at vi bevæger os ind på glidebanen, for jeg har hørt folk sige, at man kan holde æg længere i live i laboratoriet end de 14 dage. Hvad så med 16 dage, hvad med 30 dage, hvad med 3 måneder? Hvad den skønne dag – hvis nogen vil kalde det en skønne dag – hvor man kan lave en kunstig moderkage? Kan vi så forestille os, at vi fortsætter uendeligt? Vi er meget åbne over for ministe-